

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни «Економіка та фінанси підприємства»
для студентів спеціальності 073 - менеджмент
(бакалаврський рівень)

Друкується за Планом видань навчальної та методичної літератури,
затвердженим Вченою радою НМетАУ
Протокол № 2 від 05.02.2018

Дніпро НМетАУ 2018

УДК 336.76

Робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» для студентів спеціальності 073 – менеджмент /Укл.: І.Г.Романовський, О.О.Письменна. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 48 с.

Містить перелік питань робочої програми дисципліни «Економіка та фінанси підприємства», методичні вказівки до їх вивчення, а також індивідуальні контрольні завдання для самостійного виконання студентами.

Призначена для студентів спеціальності 073 – менеджмент (магістерський рівень) заочної форми навчання.

Укладачі: І.Г.Романовський, канд. техн. наук, доц.
О.О.Письменна, канд. екон. наук, асистент

Відповідальна за випуск С.Б. Довбня, д-р екон. наук, проф.

Рецензент Д.Є. Козенков, канд. екон. наук, доц. (НМетАУ)

Підписано до друку _____. Формат 60х84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк. 2,82. Умов. друк. арк. 2,79. Тираж 100 пр. Замовлення № 75.

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ.....	11
КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1.....	13
КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2.....	36
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	48

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни полягає в засвоєнні знань та придбанні навичок, необхідних для господарювання, тобто прийняття рішень про використання обмежених ресурсів на підприємстві.

У результаті теоретичної та практичної підготовки студент повинен:

знати матеріал по колу питань, що пов'язані з:

- основними напрямками діяльності підприємства у сучасних умовах;
- формуванням програми виробництва продукції та її реалізації виходячи з маркетингового аналізу ринку;
- визначенням складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхів його ефективного використання;
- системою техніко-економічних показників, що характеризують господарсько-виробничу діяльність підприємства;

вміти:

- розрахувати поточні витрати підприємства з урахуванням їх складу у цілому та окремих виробів та послуг;
- розрахувати доходи й прибутки від різних напрямів його діяльності, а також і їх відносні показники;
- визначити планові величини собівартості та доходів зі застосуванням прийомів аналізу;
- оцінити ефективність інвестиційних та інноваційних заходів та їх вплив на показники діяльності підприємства, також підвищення його конкурентоспроможності продукції.

1. ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання та його місія

Поняття підприємства. Самостійність та права в галузі планування, управління ресурсами, розпорядження доходами і прибутками. Організаційно-економічні умови функціонування підприємства. Поняття економічного суверенітету, самоокупності, рентабельності, самофінансування. Напрямки діяльності підприємства – виробнича, маркетингова, інноваційна, інвестиційна, фінансово-економічна, соціальна.

Класифікація підприємств та характеристика їх видів. Особливості різних видів підприємств. Пряме та економічне державне регулювання діяльності підприємства. Зовнішнє середовище підприємства, його характеристика і вплив на функціонування підприємства. Суб'єкт і фактори зовнішнього середовища. Поняття місії – головної цілі підприємства. Залежність цілей господарювання від стадій життєвого циклу виготовленої продукції.

Мета вивчення теми – визначення поняття «підприємство» та законодавства, що регулює усі напрямки його діяльності, видів підприємств та їх об'єднань в Україні.

Особливу увагу слід приділити вивченню економічних показників, які характеризують ефективність використання ресурсів підприємства і результатів його діяльності, а також принцип розрахунку більшості з них.

Студент повинен знати складові системи техніко-економічних показників, що характеризують обсяг виробництва, використання окремих видів матеріальних ресурсів, основних і оборотних засобів, трудових ресурсів, фінансові результати діяльності підприємства та ін.

Тема 2. Виробнича потужність підприємства та планування його виробничої діяльності

Поняття «виробнича потужність підприємства», «виробнича потужність структурних підрозділів, окремих ланок виробництва, основного виду обладнання». Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства. Поняття провідної та вузької ділянки технологічної схеми виготовлення продукції підприємства. Календарний, номінальний, фактичний час роботи обладнання. Визначення середньогодинної продуктивності устаткування при багатомономенклатурному виробництві. Системи та методи розрахунків потужності підприємства. Фактори, що визначають обсяг виробництва продукції та їх врахування при формуванні виробничої програми. Методи вимірювання та показники обсягу діяльності підприємства, товарна валова, чиста, реалізована продукція. Умови оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі. Критерії оптимізації, умови забезпечення виконання виробничої програми підприємства. Динамічність показників виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства. Їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарювання підприємства. Маркетинговий аналіз ринка – основа формування виробничої програми підприємства. Інформаційне забезпечення розробки виробничої програми.

Тема 3. Номенклатура, асортимент, якість продукції підприємства

Класифікація видів продукції підприємства за ступенем готовності, характером об'єкта виробництва, особливостями використання, напрямками збуту. Поняття «номенклатура, асортимент продукції», найбільш вигідні асортимент та навантаження обладнання. Поняття якості та показники його оцінювання. Нормативно-технологічна документація – ДСТУ та технічні умови (ТУ).

Тема 4. Основні засоби підприємства

Засоби виробництва і їх економічний зміст, характеристика складу за різними класифікаційними ознаками. Структура основних виробничих фондів і шляхи її поліпшення. Облік основних виробничих фондів в натуральному і вартісному виразі, методи їх визначення. Види фізичного спрацювання і техніко-економічного старіння засобів праці, показники, форми усунення. Види амортизації, їх характеристика та призначення у відтворювальному процесі. Амортизаційна політика її значення в регулюванні інвестицій і оновленні основних фондів. Взаємозв'язок амортизації, собівартості продукції, прибутку. Показники, що характеризують стан та рух основних фондів. Методи розрахунку середньорічної вартості основних фондів, коефіцієнт оновлення та вибуття здатності основних фондів. Ремонти, модернізація і заміна виробничого апарату. Вплив використання основних фондів на ефективність виробництва. Показники ефективності використання основних фондів, їх зміст та методика розрахунку. Фактори, що обумовлюють рівень ефективності використання основних фондів та шляхи її підвищення. Нематеріальні активи, їх зміст, структура, оцінка та використання.

Тема 5. Оборотні кошти та матеріально-технічне забезпечення

Економічна сутність, склад, структура оборотних фондів підприємства. Кругообіг оборотних коштів, його стадії. Джерела формування оборотних коштів підприємства. Власні, залучені, позичені кошти. Принципи кредитування підприємства. Нормування оборотних коштів, його методи. Планування потреби підприємства в матеріальних ресурсах за елементами. Норми витрат як основа визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах і забезпечення виконання виробничої програми підприємства. Значення та напрямки підвищення ресурсозбереження на виробництві. Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх класифікація, показники та методика їх розрахунку. Вплив, використання оборотних коштів на ефективність виробництва. Показники ефективності використання оборотних

коштів, методика їх розрахунків. Фактори і шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Тема 6. Трудові ресурси та стимулювання праці робітників

Трудові ресурси підприємства та їх характеристика за кваліфікаційними ознаками. Планування потреб підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрямки підвищення продуктивності праці. Методи нормування витрат праці на підприємстві. Системи оплати праці та їх характеристика. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників. Тарифна система, її зміст, призначення та умови використання на підприємстві. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Форми та системи преміювання на підприємстві. Планування й методи розрахунку фонду оплати праці. Співвідношення темпів зростання продуктивності праці та заробітної плати.

Тема 7. Класифікація витрат та структура собівартості продукції

Класифікація поточних витрат підприємства за місцем виникнення витрат, функціональним призначенням, економічними елементами, способом перенесення на вартість продукції, рівнем еластичності від обсягів виробництва, ступенем однорідності, періодами. Показник собівартості: кошторис, собівартість товарної продукції, собівартість окремих видів продукції, витрати на 1 грн товарної продукції. Виробнича та повна собівартість продукції, порядок їх обчислення.

Тема 8. Калькулювання собівартості продукції

Методи калькулювання собівартості. Вибір калькуляційних одиниць. Нормативна, планова, фактична калькуляція. Управління поточними витратами за системою «стандарт-костинг», «директ-костинг», сфера та можливості

використання техніко-економічних факторів, що обумовлюють рівень витратомісткості продукції. Виявлення резервів оптимізації поточних витрат підприємства. Критичний обсяг випуску продукції у натуральному вимірі, графічне зображення та аналітичне обчислення.

Тема 9. Прибуток підприємства, його сутність та методи визначення.

Рентабельність та її види

Сутність доходів підприємства склад, та джерела утворення. Доходи від операційної діяльності підприємства. Формування доходів (виручки) від реалізації продукції та послуг, інших операційних доходів. Вплив обсягів виробництва, асортиментної політики та ціноутворення на доходи. Сутність та функції прибутку, його значення в діяльності підприємства, джерела виникнення. Види та класифікація прибутку. Механізм утворення валового, операційного прибутку, фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування, чистого прибутку. Механізм розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Баланс підприємства як підсумковий документ про наявність і використання коштів та вихідні данні для оцінки та діагностики фінансового стану підприємства.

Показники рентабельності і його модифікації: рентабельність виробництва, сукупних активів, власного (акціонерного) капіталу, продукції, окремих її видів.

Тема 10. Ефективність та конкурентоспроможність підприємства

Поняття ефективності діяльності підприємства. Показники та критерії ефективності. Система основних та допоміжні показники ефективності. Поняття конкурентоспроможності підприємства та продукції, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість. Критерії оцінки конкурентоспроможності. Методи розрахунків часткових та узагальнюючих показників рівня конкурентоспроможності підприємства. Обґрунтування організаційно-економічних та техніко-технологічних заходів щодо зміцнення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 11. Необхідність інноваційних процесів. Види інвестицій та джерела фінансування

Напрямки капітальних вкладень з метою збереження та укріплення положення на ринку, забезпечення конкурентних переваг. Альтернативність користування та плата за фінансові ресурси. Вартість капіталу. Податкова економія внаслідок застосування залучених коштів. Післяподаткова вартість капіталу. Змішаний капітал його вартість.

Тема 12. Абсолютна та порівняна ефективність капітальних вкладень

Показники абсолютної та порівняної ефективності, та методи їх розрахунків. Використання критерію приведених витрат для обґрунтування вибору оптимального варіанта. Економічна сутність коефіцієнта ефективності. Економічний ефект від впровадження заходів науково-технічного процесу. Методика та умови порівняльності при визначенні економічного ефекту, соціальних та економічних результатів впровадження заходів науково-технічного прогресу.

Тема 13. Ефективність інвестицій з урахуванням часової вартості грошей

Економічна сутність вартості коштів у часі. Наступна та сучасна вартість грошей. Поняття грошового потоку. Вплив інфляції при визначенні наступної та сучасної вартості грошового потоку. Нарощування та дисконтування грошових потоків. Поняття інвестиційного проекту. Основні критерії ефективності інвестиційного проекту – чиста сучасна вартість, дисконтований термін окупності, внутрішня прибутковість проекту, та методи їх розрахунків. Особливості традиційної схеми та схеми власного капіталу при обґрунтуванні ефективності інвестиційного проекту.

Тема 14. Аналіз фінансового стану підприємств

Зміст, завдання, інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Економічні параметри, які відображають наявність, розміщення

і використання фінансових ресурсів. Поняття «фінансовий аналіз» і «аналіз фінансового стану». Система абсолютних, відносних показників та фінансових коефіцієнтів, що застосовуються для аналізу фінансового стану. Показники платоспроможності і ліквідності. Показники прибутковості. Показники ділової активності. Показники фінансової стійкості.

Стійкий, нестійкий, кризовий фінансовий стан підприємства.

Платоспроможність, ліквідність, кредитоспроможність підприємства, поріг рентабельності, запас фінансової стійкості, ефект цінового важеля, леверидж, ступінь фінансового ризику, небезпека банкрутства.

Тема 15 Фінансове планування на підприємстві та бюджетне планування

Зміст та мета фінансового планування. Методика планування потреби у фінансових ресурсах. Принципи організації фінансового планування. Основні завданнями фінансового планування на підприємстві. Фінансовий план, його структура та особливості складання. Особливості планування прибутковості підприємства.

Сутність бюджетного планування. Юридична база бюджетного планування. Завдання, принципи, методи бюджетного планування.

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне завдання (контрольна робота) з дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» є результатом самостійної роботи студентів. Протягом вивчення курсу, яке триває два семестри, студент виконує два завдання (по одному за семестр), які здаються по одному під час двох екзаменаційних сесій.

Контрольна робота подається у вигляді комп'ютерного роздруку на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) (Times New Roman, 14; міжрядковий інтервал – 1,5; поля з усіх боків – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см;

нумерація сторінок - у правому верхньому куту; форматування тексту – по ширині).

Перед виконанням завдання студенту необхідно заповнити таблицю, в якій для визначення особистих даних використовується номер залікової книжки студента (шифр студента). Кожній цифрі номера залікової книжки студента відповідає окрема літера, яка наведена в таблиці 2.1.

Пояснення наведено для умовного номера 143598.

Таблиця 2.1 – Приклад визначення цифр, які замінюють букви в показниках за допомогою номера залікової книжки студента

Номер залікової книжки	Цифри залікової книжки					
	перша	друга	третя	четверта	п'ята	шоста
143598	1	4	3	5	9	8
Відповідна літера	А	Б	В	Г	Д	Е
Приклад визначення даних для умовного номера 143598						

При виконанні розрахункових завдань літери, які використовуються в окремих показниках, замінюються відповідними цифрами (із номеру залікової книжки студента). Приклад роз'яснення наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Приклад визначення показників із використанням номера залікової книжки студента

Пояснення	Особисті дані для виконання розрахунків		
Написано в умовах задачі	А8,ВГ	9ГЕ,56	ЕБ,АГ
<i>Слід використовувати при розрахунках</i>	18,35	958,56	84,15

Крім того, при формулюванні умов задач використовуються останні цифри номера навчального року, під час якого виконується завдання, які означаються **ЛМ** та **НП**. Наприклад, у 2018/2019 навчальному році (20**ЛМ**/20**НП**) **ЛМ** дорівнює **18**, а **НП** – **19**.

У разі виникнення проблем із визначенням особистих даних студенту слід звернутись до викладача кафедри економіки і підприємництва, який викладає дисципліну. Протягом вивчення дисципліни студент повинен самостійно виконати та захистити викладачу **дві** контрольних роботи (по одні контрольній роботі у екзаменаційну сесію).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1

При виконанні контрольної роботи №1 студент має виконати завдання, яке містить 15 розрахункових завдань відповідно до свого варіанта. Номер варіанта (№В) відповідає останнім двом цифрам залікової книжки (таблиця 2.3). При виконанні розрахунків слід замінити літери **ЛМ** і **НП** на відповідні цифри згідно з поясненням, наведеним вище.

Таблиця 2.3 – Номери задач для виконання контрольної роботи № 1

№В	Номери задач														
1	3	19	27	40	50	51	68	78	89	91	102	113	123	140	143
2	3	14	25	34	42	57	62	76	81	98	108	111	121	133	142
3	8	19	22	36	42	52	67	75	81	97	106	116	124	135	149
4	10	16	28	37	50	58	67	75	84	96	102	116	122	137	145
5	9	16	22	40	44	55	69	76	88	99	102	113	124	135	145
6	7	17	22	36	47	51	65	77	86	93	104	114	128	138	148
7	7	19	22	31	46	54	61	79	87	91	108	115	121	132	148
8	10	20	22	40	46	59	66	79	89	100	103	115	121	133	144
9	5	19	23	37	42	58	66	77	89	97	107	119	130	132	150
10	8	14	25	37	45	60	63	74	87	92	105	116	128	134	144
11	8	16	22	39	49	60	65	74	88	92	102	113	128	138	148
12	2	17	29	37	47	58	61	78	85	99	108	114	127	133	150
13	3	19	23	34	50	57	61	73	85	96	110	120	122	139	150
14	4	15	26	40	43	60	64	77	84	93	110	119	128	138	150
15	7	17	30	38	46	55	68	71	90	100	109	119	125	132	149
16	4	13	22	40	43	59	62	79	83	94	104	113	130	136	143
17	1	20	25	31	41	53	69	78	89	100	104	113	128	136	143
18	2	11	28	33	49	51	62	74	82	99	106	118	123	131	148
19	10	15	26	34	43	55	70	79	81	99	105	112	121	136	142
20	10	18	22	40	45	58	67	77	88	95	107	115	121	133	147

Продовження таблиці 2.3

№В	Номери задач														
21	10	18	29	35	46	53	63	75	81	99	103	111	126	135	144
22	2	18	24	35	50	52	69	75	90	99	107	120	124	134	142
23	6	16	23	34	46	55	61	77	83	91	103	115	124	137	143
24	6	20	25	32	42	52	67	79	87	96	104	112	129	132	149
25	8	12	22	33	46	59	68	71	81	92	105	120	126	140	144
26	7	19	24	34	42	54	66	80	81	94	104	116	127	132	145
27	10	16	25	34	45	60	66	78	86	92	108	114	124	131	150
28	9	14	22	31	43	60	62	80	89	91	104	115	130	133	147
29	8	17	24	37	42	54	62	77	83	92	110	117	130	140	145
30	8	19	28	40	50	55	63	72	87	94	104	118	128	136	149
31	9	16	24	38	48	55	67	78	85	96	104	112	125	134	145
32	10	14	26	40	46	53	69	77	83	94	106	115	127	136	147
33	7	13	23	40	48	59	61	78	87	97	105	118	121	139	142
34	3	15	28	36	45	53	66	72	90	93	105	120	129	134	144
35	4	15	28	32	50	57	68	76	90	95	104	112	124	139	146
36	6	11	25	37	45	51	66	74	86	95	101	115	125	139	147
37	5	20	27	31	47	59	70	72	88	94	110	114	127	140	144
38	10	20	21	36	50	59	62	74	82	95	101	116	129	133	144
39	7	11	27	36	45	60	61	72	86	100	108	119	121	139	148
40	1	14	23	38	42	56	65	74	89	100	103	112	130	132	142
41	5	18	30	35	49	56	68	78	87	92	105	117	126	140	147
42	10	13	27	40	42	59	70	77	89	99	102	111	128	133	145
43	3	19	28	35	45	52	64	77	86	96	103	113	124	135	146
44	10	15	29	38	42	58	61	73	83	91	110	112	122	138	142
45	10	11	26	39	44	57	61	79	85	99	103	112	121	140	145
46	5	19	24	36	44	56	70	80	86	96	102	117	127	137	142
47	3	16	25	35	43	57	65	72	84	94	103	115	129	136	146
48	5	20	29	33	48	60	63	76	89	93	109	116	125	140	143
49	7	15	30	40	44	57	64	75	84	95	110	115	125	137	147
50	8	16	24	35	49	57	63	74	88	100	108	113	128	134	148
51	7	15	30	34	42	58	62	78	81	96	102	116	124	136	146
52	10	15	23	32	46	55	62	72	82	99	109	118	123	136	148
53	8	20	28	40	43	54	68	73	86	93	108	112	124	133	142
54	4	14	28	34	43	60	67	80	90	96	110	112	123	140	145
55	2	19	21	39	50	55	69	72	85	94	104	120	127	133	142
56	6	17	29	34	48	54	66	78	82	99	103	113	124	135	142
57	10	13	23	34	50	56	69	73	86	98	103	119	125	139	149
58	3	14	21	33	49	54	66	71	89	95	101	117	128	134	142
59	3	18	22	32	46	52	65	73	82	96	108	118	126	133	142
60	10	20	21	38	41	58	67	75	84	100	109	117	128	139	141

Продовження таблиці 2.3

№В	Номери задач														
61	3	20	21	40	48	57	63	71	87	94	106	119	127	140	143
62	5	20	22	35	43	52	65	72	85	94	107	120	121	140	143
63	9	12	21	31	49	59	65	76	90	100	106	118	125	138	150
64	6	19	30	35	42	56	66	71	81	97	104	111	123	134	145
65	1	16	22	36	49	52	67	73	90	96	106	118	123	138	141
66	5	14	30	37	46	56	70	74	88	94	101	114	130	138	148
67	9	14	29	34	47	56	63	72	86	98	106	113	127	135	145
68	2	19	30	35	49	53	69	71	84	92	104	115	128	136	149
69	4	18	26	31	47	57	70	72	85	100	103	113	122	139	144
70	10	18	22	36	42	53	61	77	81	95	108	112	125	139	142
71	8	13	22	39	41	55	69	71	84	95	110	118	124	140	148
72	5	13	21	33	41	56	63	73	84	95	108	111	123	136	141
73	5	15	27	31	41	56	65	80	83	97	109	120	122	136	143
74	10	18	25	31	41	51	64	80	81	98	110	119	126	136	144
75	10	13	29	40	43	58	68	73	86	92	104	120	126	139	145
76	1	19	30	34	42	60	66	72	89	97	107	111	128	135	141
77	8	18	30	31	48	55	70	78	81	100	107	118	125	135	147
78	6	11	30	34	41	51	69	76	90	96	108	114	129	131	149
79	4	15	27	37	50	52	65	76	81	95	103	118	126	134	146
80	4	15	22	40	41	57	61	79	85	95	110	114	125	134	143
81	3	20	25	31	41	53	66	77	87	95	108	116	128	131	146
82	7	19	29	32	45	53	69	77	81	98	110	118	127	135	144
83	8	20	21	39	48	51	61	71	82	93	103	115	123	133	149
84	3	18	22	38	48	55	61	78	83	91	107	115	129	139	146
85	10	12	22	40	46	59	67	78	85	95	107	117	126	131	150
86	5	17	28	39	44	52	67	73	89	97	101	114	127	136	146
87	5	14	23	34	44	60	66	80	81	93	101	111	123	134	148
88	4	11	29	37	42	56	69	73	86	100	108	115	127	138	143
89	5	12	25	32	45	56	64	74	86	92	107	120	129	140	141
90	7	16	28	32	42	57	70	77	86	91	108	111	124	138	142
91	6	19	22	31	43	52	64	80	82	96	109	120	123	132	148
92	2	15	22	36	49	54	66	74	82	92	108	118	126	140	141
93	5	19	29	32	49	56	65	80	86	94	110	111	123	137	150
94	9	13	29	34	41	57	70	77	82	94	101	119	125	131	146
95	1	11	26	38	48	58	66	75	90	98	104	112	122	131	141
96	10	19	21	39	48	57	65	75	89	96	110	118	124	138	141
97	8	17	27	38	46	57	64	72	85	91	109	115	125	139	150
98	1	14	24	36	48	55	67	74	87	99	109	113	122	138	141
99	9	12	29	35	43	58	63	80	86	98	105	116	129	135	144
100	7	15	27	36	47	52	62	80	87	94	109	113	121	140	147

Розрахункові завдання

1. Реалізована продукція підприємства за період складає 31ЛМ тис. грн, а валова – 3200 тис. грн. Матеріальні витрати за той же час склали 2ЛМ0 тис. грн. Визначте розмір чистого прибутку підприємства.

2. Реалізована продукція підприємства за період складає 3100 тис. грн, а валова – 32ЛМ тис. грн. Сума податку на прибуток склала 420 тис. Визначте суму непрямих податків.

3. Реалізована продукція підприємства за період складає 3100 тис. грн, а валова – 32ЛМ тис. грн. Визначте розмір чистого прибутку підприємства, якщо матеріальні витрати за той же час склали 10% від вартості валової продукції.

4. Вартість товарної продукції за період склала 30ЛМ тис. грн. Збільшення незавершеного виробництва склало 100 тис. грн, а збільшення залишків готової продукції та напівфабрикатів для власних потреб – 200 тис. грн. Вартість виробничих послуг 150 тис. грн. Визначте розмір валової продукції за період.

5. Вартість товарної продукції за період склала 30ЛМ тис. грн. Скорочення незавершеного виробництва склало 1НП тис. грн, а збільшення залишків готової продукції (з урахуванням вартості напівфабрикатів для власних потреб) та вартості виробничих послуг становило по 310 тис. грн. Визначте розмір валової продукції за період.

6. Вартість товарної продукції за період склала 30ЛМ тис. грн. Збільшення незавершеного виробництва склало 100 тис. грн, а залишки готової продукції та напівфабрикатів для власних потреб у порівнянні із аналогічним показником попереднього періоду, який становив 2ЛМ тис. грн, зросли на 5.2%. Вартість виробничих скоротилась на 6% та склала 150 тис. грн. Визначте розмір валової продукції за період.

7. Теплотворна здатність 1 т мазуту складає 1,5 Гкал теплової енергії, а теплотворна здатність 1 тис. м³ природного газу – 10 Гкал. Промислове підприємство спожило 20 т мазуту і 120 тис. м³ природного газу. Визначте

споживання палива в умовному, якщо теплотворна здатність 1 т умовного палива складає 8 Гкал.

8. Теплотворна здатність 1 т мазуту складає 1,5 Гкал теплової енергії, а теплотворна здатність 1 тис. м³ природного газу – 10 Гкал. У звітному періоді підприємство спожило 2НП т мазуту і 120 тис. м³ природного газу. Теплотворна здатність 1 т умовного палива складає 8 Гкал. На скільки зміняться витрати природного газу у звітному періоді, якщо при зростанні використання мазуту на 20% споживання палива в умовному зросте на 25% у порівнянні із базовим періодом?

9. Теплотворна здатність 1 т мазуту складає 1,5 Гкал теплової енергії, а теплотворна здатність 1 тис. м³ природного газу – 10 Гкал. Підприємство у звітному періоді спожило 20 т мазуту і 120 тис. м³ природного газу. Як зміниться споживання палива в умовному, у звітному періоді споживання мазуту скоротилось на 5%, а використання природного газу зросте на 1%, якщо теплотворна здатність 1 т умовного палива складає 8,1М Гкал?

10. Промислове підприємство виробило 1НП тис. т продукції 1-го виду, та 20 тис. т 2-го виду. Коефіцієнти трудності по видах продукції відповідно 1,0 і 1,3. Розрахуйте обсяг виробництва в умовному.

11. Підприємство виробило 10 тис. т продукції 1-го виду, та 20 тис. т 2-го виду. Коефіцієнт трудності продукції 1-го виду складає 1. Обсяг виробництва в умовному складає 50,1М тис. т. Чому дорівнює коефіцієнт трудності продукції 2-го виду продукції?

12. Підприємство виробило в умовному 60 тис. т продукції двох видів. Коефіцієнти трудності продукції 1-го та 2-го видів складають 1,34 та 1,1М відповідно. Визначити обсяг виробництва кожного виду продукції в натуральному, якщо виробництво 2-го виду продукції у цьому показнику.

13. Підприємство випускає два види продукції, частка 1-го виробу в натуральних показниках складає 25%. Коефіцієнти трудності 1-го та 2-го видів продукції складають 1,34 та 1 відповідно. Яким чином змінюється виробництва

2-го виду в натуральних показниках, якщо при збільшенні випуску 1-го виду продукції в натуральних показниках на 15,4М% загальний випуск продукції в умовному зросте на 20%.

14. У звітному періоді підприємство випускає два види продукції, Коефіцієнти трудності 1-го та 2-го видів продукції складають 1,34 та 1 відповідно. При зростанні виробництва 1-го і 2-го виду продукції у проектному періоді в натуральних показниках на 15 та 20,4М% відповідно, загальний випуск продукції в умовному збільшується на 17%. Визначити обсяг виробництва кожного виду продукції в натуральних показниках у звітному та проектному періодах.

15. Вартість готової продукції та напівфабрикатів, призначених для відпуску за межі промислового підприємства склало відповідно 24М0 тис.грн і 104М тис. грн. Незавершене виробництво на кінець періоду зросло на 100 тис. грн, а виробничі послуги на сторону – 200 тис. грн. Визначте розмір товарної продукції.

16. Вартість готової продукції та напівфабрикатів, призначених для відпуску за межі підприємства склало 304М тис.грн (з них вартість напівфабрикатів, призначених для відпуску за межі підприємства складає 10%). Незавершене виробництво на кінець періоду склало 12% від вартості товарної продукції, а вартість виробничих послуг на сторону – 20% від вартості товарної продукції. Визначте розмір товарної продукції.

17. Вартість готової продукції (без вартості напівфабрикатів, призначених для відпуску за межі підприємства) склала 204М тис. грн. Незавершене виробництво на кінець періоду зросло на 100 тис. грн, а виробничі послуги на сторону – 200 тис. грн Розмір товарної продукції склав 3200 тис. грн. Чому дорівнює вартість напівфабрикатів, призначених для відпуску за межі підприємства?

18. У попередньому році було вироблено 24М тис. т переробного чавуну, 60 тис. т ливарного чавуну і 40 тис. т дзеркального. У наступному році

виробництво чавуну по видам склало відповідно 190 тис. т, 65 тис. т і 45 тис. т. Визначте теми зростання чавуну в умовному, якщо перевідні коефіцієнти становлять відповідно 1,05, 1,13 і 1,30.

19. У попередньому році було вироблено 2ЛМ тис. т переробного чавуну, 60 тис. т ливарного чавуну і 40 тис. т дзеркального. У наступному році виробництво переробного чавуну склало 190 тис. т, 65 тис. т а дзеркального – 55 тис. т. Визначити обсяг виробництва ливарного чавуну, якщо обсяг виробництва чавуну в умовному склав 372,7 тис. т. Перевідні коефіцієнти становлять відповідно 1,05, 1,13 і 1,30.

20. У попередньому році було вироблено 2ЛМ тис. т переробного чавуну, 60 тис. т ливарного чавуну і 40 тис. т дзеркального. Визначте загальний темп зростання чавуну в умовному, якщо обсяг виробництва чавуну в натуральних показниках збільшився відповідно на 1%, 5% та 7%. Перевідні коефіцієнти становлять відповідно 1,05, 1,13 і 1,30.

21. Фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції зменшився на 2 %, а ціни на продукцію зросли у середньому на 5,ЛМ%. Як змінився обсяг реалізованої продукції?

22. Фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції зменшився на 2,ЛМ%, а обсяг реалізованої продукції збільшився на 20%. Як в середньому змінились ціни на продукцію?

23. Фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції зменшився, якщо ціни ціни на продукцію зросли на 9,5 %, а обсяг реалізованої продукції скоротився на 9,ЛМ%?

24. Фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції зменшився на 2,ЛМ%, а ціни на продукцію зросли у середньому на 5 %. Як змінився обсяг реалізованої продукції?

25. У попередньому році обсяг виробництва склав 6ЛМ тис. т у натуральному вимірі і 720 тис. ум. т. в умовно-натуральному по трудності. У наступному році обсяг виробництва відповідно склав 500 тис. т і 625 тис. ум. т.

Як змінилась трудність виробництва?

26. У попередньому році обсяг виробництва склав 6ЛМ тис. т у натуральному вимірі і 720 тис. ум. т. в умовно-натуральному по трудності. У наступному році трудність виробництва зросла на 5%, а обсяг виробництва у натуральному вимірі склав 625 тис. т. Як змінився обсяг виробництва в умовно-натуральному по трудності?

27. У попередньому році обсяг виробництва склав 6ЛМ тис. т у натуральному вимірі і 720 тис. ум. т. в умовно-натуральному по трудності. У наступному році обсяг виробництва в умовно-натуральному склав 625 тис. ум. т., а трудність виробництва зросла на 5%. Як змінився обсяг виробництва в натуральних показниках?

28. Фізичний обсяг виробництва продукції зріс на 2,ЛМ %, а середня трудність виробництва продукції змінилась з 1,20 до 1,26. Як змінився обсяг виробництва продукції в умовному по трудності?

29. Фізичний обсяг виробництва продукції зріс на 2 %, а обсяг виробництва продукції в умовному по трудності скоротився на 3ЛМ%. На скільки змінилась середня трудність виробництва продукції, якщо у базовому періоді вона складала 1,1?

30. Яким чином змінився фізичний обсяг виробництва продукції, якщо середня трудність виробництва продукції змінилась з 1,1ЛМ до 1,235, а обсяг виробництва продукції в умовному по трудності підвищився на 2,5%?

31. Фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції змінився з 5ЛМ тис. т до 480 тис. т, а ціни продукції зросли у середньому на 5 %. Як змінився обсяг реалізованої продукції у вартісному вимірі?

32. Фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції змінився з 5ЛМ тис. т до 480 тис. т, а обсяг реалізованої продукції у вартісному вимірі зріс на 5 %. Як в середньому змінився ціни продукції.?

33. Обсяг реалізованої продукції у вартісному вимірі скоротився на 5,9%. Ціни на продукцію зросли у середньому на 1,5 %. При цьому фізичний обсяг

виробництва і реалізації продукції склав 5ЛМ тис. т. Скільки продукції було вироблено у попередньому періоді?

34. У звітному періоді товарообіг з продажу промислових товарів склав 4ЛМ млн грн, продовольчих – 500 млн. грн, послуг – 100 млн. грн. Як у середньому змінилися ціни, якщо порівняно з базисним періодом ціни промислових товарів зменшились на 1%, продовольчі товарів – зросли на 3%, а ціни послуги – лишились незмінними?

35. Підприємство виробляє промислові та продовольчі товари, оказує послуги. У звітному періоді товарообіг з продажу промислових товарів склав 400 млн. грн, послуг – 1ЛМ млн. грн. У середньому ціни зросли 2,2%, при цьому, порівняно з базисним періодом, ціни на промислові товари зменшились на 1%, на продовольчі зросли на 3%, а на послуги – лишились незмінними. Скільки промислових товарів було вироблено?

36. У звітному періоді товарообіг з продажу промислових товарів склав 400 млн. грн, продовольчих – 5ЛМ млн. грн, послуг – 100 млн. грн. Як змінилися ціни на послуги, якщо порівняно з базисним періодом ціни на промислові товари зменшились на 1%, на продовольчі зросли на 3%, а в середньому ціни підвищились на 5%?

37. Базова ціна встановлена на залізну руду із вмістом заліза 45% і складає 30ЛМ грн/т. Приплата (знижка) за вміст заліза складає 1,5% за кожний відсоток зміни вмісту. Розрахуйте приплату (знижку) для залізної руди з вмістом заліза 46,5%.

38. Базова ціна встановлена на залізну руду із вмістом заліза 45% і складає 3ЛМ0 грн/т. Приплата (знижка) за вміст заліза складає 1,5% за кожний відсоток зміни вмісту. Визначте зміст заліза в руді, яка згідно з такою методологією ціноутворення коштує 3456 грн/т.

39. Базова ціна на агломерати з вмістом вологи 6,5% складає 34ЛМ грн/т. Приплата (знижка) за вміст вологи складає 1% за кожний відсоток відхилення. Розрахуйте приплату (знижку) для агломерату з вологістю 7%.

40. Базова ціна на агломерати з вмістом вологи 6,5% складає 34ЛМ грн/т. Приплата (знижка) за вміст вологи складає 1% за кожний відсоток відхилення. Визначте вологість агломерату вартістю 3346 грн/т.

41. Базова ціна на агломерати з вмістом вологи 6,5% складає 34ЛМ грн/т. Приплата (знижка) за вміст вологи складає 1% за кожний відсоток відхилення. Визначте вологість агломерату вартістю 3346 грн/т.

42. Як у звітному періоді порівняно з базисним змінились ціни, якщо товарообіг зріс на 5ЛМ%, а фізичний обсяг зменшився на 5%?

43. Як у звітному періоді порівняно з базисним змінився фізичний обсяг, якщо товарообіг зріс на 5%, а ціни зменшились на 5ЛМ%?

44. Як у звітному періоді порівняно з базисним змінився товарообіг, якщо фізичний обсяг зріс на 5,ЛМ%, а ціни зменшились на 5%?

45. У звітному періоді порівняно з базисним ціни на промислові товари зменшились на 2%, на продовольчі зросли на 4%, а на послуги – зросли на 8,ЛМ%. Як змінилися у середньому ціни, якщо частка промислових, продовольчих товарів і послуг у звітному періоді складає відповідно 20, 70 і 10%?

46. Підприємство виробляє промислові та продовольчі товари, оказує послуги. У звітному періоді порівняно з базисним ціни на промислові товари зменшились на 2,ЛМ%, на продовольчі зросли на 4%, Ціни в середньому змінилися на 5%. Як змінилися ціни на послуги, якщо частка промислових, продовольчих товарів і послуг у звітному періоді складає відповідно 20, 70 і 10%?

47. Підприємство виробляє промислові та продовольчі товари, оказує послуги. Загалом за звітом вироблено товарів та надало послуг на 90 млн. грн. У звітному періоді порівняно з базисним ціни на промислові товари зменшились на 2%, на продовольчі зросли на 4%, а на послуги – зросли на 8,ЛМ%. Як змінилися у середньому ціни, якщо промислових товарів було

вироблено на 10% менше, ніж продовольчих товарів, а послуг – на 10% більше, ніж промислових товарів?

48. Як у звітному періоді порівняно з базисним змінились ціни, якщо товарообіг зріс в 1,2 рази, а фізичний обсяг продажу зменшився в 1,1ЛМ рази?

49. Як у звітному періоді порівняно з базисним змінився товарообіг, якщо ціни зросли у 1,2 рази, а фізичний обсяг продажу зменшився в 1,1ЛМ рази?

50. Як у звітному періоді порівняно з базисним змінився фізичний обсяг продажу, якщо товарообіг скоротився на 1,1%, а ціни зросли у 1,1 рази?

51. Собівартість нової продукції зросла на 20%, а її споживчі характеристики зросли на 35%. Розрахуйте лімітну ціну на нову продукцію, якщо ціна попередньої складала 2ЛМ грн/од.

52. Собівартість нової продукції зросла на 20%, а її споживчі характеристики зросли на 35%. Розрахуйте лімітну ціну на нову продукцію, якщо ціна попередньої складала 2ЛМ грн/од.

53. Собівартість нової продукції зросла на 15%, а її споживчі властивості зросли на 30%. Розрахуйте лімітну ціну на нову продукцію, якщо собівартість попередньої складала 2ЛМ грн/од. при нормі рентабельності 25%.

54. Собівартість нової продукції зросла на 15%. Як змінились споживчі властивості продукції, якщо лімітна ціна нової продукції складає 235 грн/од., собівартість попередньої складала 2ЛМ грн/од. при нормі рентабельності 25%?

55. Собівартість нової продукції зросла на 15,ЛМ%. Споживчі властивості продукції зросли на 15%, лімітна ціна нової продукції складає 245 грн/од. Скільки складала собівартість попередньої при нормі рентабельності 25%?

56. Собівартість нової продукції зросла на 30 грн/од., а її споживчі характеристики зросли на 35%. Розрахуйте лімітну ціну на нову продукцію, якщо ціна попередньої складала 2ЛМ грн/од., а рентабельність - 25%.

57. Визначте, на скільки зросла собівартість нової продукції зросла, якщо, її споживчі характеристики зросли на 35%. Лімітна ціна на нову продукцію дорівнює 240 грн/од., ціна попередньої складала 2ЛМ грн/од., а рентабельність - 25%.

58. Собівартість нової продукції зросла на 30 грн/од., а її споживчі характеристики зросли на 35%. Лімітна ціна на нову продукцію складає 233,90 грн/од., ціна попередньої складала 2ЛМ грн/од. Чому дорівнює рентабельність за умов її збереження для нової продукції на попередньому рівні?

59. Обсяг реалізованої продукції у звітному періоді зріс до 22ЛМ тис. грн, а фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції зменшився на 2 %. Як змінилися ціни на продукцію, якщо у базисному періоді обсяг реалізованої продукції встановив 20ЛМ тис. грн?

60. Обсяг реалізованої продукції у звітному періоді зріс до 22ЛМ тис. грн. На скільки змінився фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції зменшився, якщо ціна зросла на 5%. У базисному періоді обсяг реалізованої продукції встановив 20ЛМ тис. грн?

61. Визначити обсяг реалізованої продукції у звітному періоді, якщо фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції збільшився на 5 %, ціна зросла на 7,5%, а обсяг реалізованої продукції встановив 2ЛМ0 тис. грн.

62. Визначити обсяг реалізованої продукції у базовому періоді, якщо обсяг реалізованої продукції за звітом склав 20ЛМ тис. грн, фізичний обсяг виробництва і реалізації продукції збільшився на 5%, ціна скоротилась на 7,5%.

63. Підприємство випустило продукції на суму 6 млн. грн за рік, а вартість його основних фондів на початок року 5 млн. грн. Протягом року: 1 червня введено нові фонди на суму 2ЛМ тис. грн, а 1 вересня виведено застарілі фонди на суму 60 тис. грн. Визначити фондівдачу по підприємству.

64. Вартість основних засобів підприємства у звітному періоді 15 липня

зросла на 15,1М%. Середньомісячні запаси сировини скоротились починаючи з цієї дати на 10%. Як змінилась фондовіддача за результатами цього року?

65. Вартість основних засобів підприємства у звітному періоді 15 липня зросла на 15%. Продуктивність виробництва починаючи з цієї дати підвищилась на 10,1М%. Як змінилась фондовіддача за результатами цього року за умов 100% завантаження обладнання?

66. У звітному році підприємство випустило продукції на суму 60 млн. грн, а вартість його основних фондів на початок року складала 51М млн. грн. Протягом року: 1 червня було введено до експлуатації нові основні фонди на суму 2,4 млн. грн та 1 вересня виведено застарілі основні фонди на суму 0,6 млн. грн. Визначити фондовіддачу підприємства та її абсолютну зміну, якщо випуск продукції збільшився на 20 %.

67. У звітному році промислове підприємство випустило продукції на суму 60 млн. грн, а вартість його основних фондів на початок того ж року складала 50 млн. грн. Протягом року: 1 червня було введено до експлуатації нові основні фонди на суму 2,4 млн. грн та 1 вересня виведено застарілі основні фонди на суму 0,6 млн. грн. Яким чином зміниться фондовіддача при збільшенні обсягу виробництва у натуральних показниках на 5%?

68. У звітному році промислове підприємство випустило продукції на суму 60 млн. грн, а вартість його основних фондів складала 50 млн. грн станом на початок року. Протягом року: 1 червня було введено до експлуатації нові основні фонди на суму 2,4 млн. грн та 1 вересня виведено застарілі основні фонди на суму 0,6 млн. грн. Фондоємність продукції скоротилась на 5%. Яким чином змінився обсяг виробництва?

69. Вартість основних фондів підприємства на початок року складала 15 млн. грн; 1 березня було введено нові фонди на суму 240 тис. грн, а 1 жовтня виведено застарілих фондів на суму 360 тис. грн. Визначити суму річних амортизаційних відрахувань, якщо норма амортизації складає 20 %.

70. Вартість основних фондів підприємства на початок звітнього року

складала 15 млн. грн; 1 березня було введено нові фонди на суму 240 тис. грн, а 1 жовтня виведено застарілих фондів на суму 360 тис. грн. Норма амортизації складає 20 %, амортизаційні відрахування нараховуються за рівномірною прямолінійною схемою. Визначити, як змінився обсяг виробництва у порівнянні із попереднім періодом, якщо сума річних амортизаційних відрахувань у звітному періоді скоротилась на 1%.

71. У звітному році 1 березня на баланс підприємства було введено нові фонди на суму 240 тис. грн, а 1 жовтня виведено застарілих фондів на суму 360 тис. грн. Норма амортизації складає 20 %, амортизаційні відрахування нараховуються за рівномірної прямолінійною схемою. Обсяг виробництва у порівнянні із попереднім періодом збільшився на 5%, а сума річних амортизаційних відрахувань у звітному періоді скоротилась на 1%. Чому дорівнювалась вартість основних фондів на початок звітного року?

72. Вартість основних фондів підприємства на початок року склала 190 млн. грн. Протягом року: 1 квітня було введено нових основних фондів на суму 3,6 млн. грн, а 1 жовтня було виведено застарілих фондів на суму 1,2 млн. грн. Визначити середньорічну вартість основних фондів та розмір амортизаційного фонду, якщо середня норма амортизації складає 12 %.

73. Визначити показники фондівіддачі й фондоємності продукції по заводу, виходячи з таких вихідних даних: середньорічна вартість основних фондів 22ЛМ тис. грн, випуск валової продукції 1100 тис. грн. На скільки зміняться ці показники, якщо обсяг продукції збільшиться на 15 %, а вартість основних фондів зменшиться на 10 %?

74. Прокатний цех металургійного комбінату має основні фонди із середньорічного вартістю 3,6 млн. грн. Виробництво продукції у фактичну годину роботи складає 2ЛМ т при максимально можливій продуктивності 220 т/год. Фактичний час роботи прокатного обладнання 7ЛМ0 годин. Визначити величину показників фондівіддачі, фондоємності продукції і коефіцієнти інтегрального навантаження.

75. Обладнання вартістю 1ЛМ тис. грн уведено в експлуатацію з 1 січня. Визначте показники його фізичної придатності через 2 роки експлуатації, строк корисного використання встановлено 8 років та використовується метод амортизації прискореного зменшення залишку.

76. Середньорічна вартість основних фондів киснево-конверторного цеху у звітному році склала 32 млн. грн, а річне виробництво сталі – 3,2 млн. т. За планом на наступний рік виробництво сталі збільшиться на 4 %, а вартість основних фондів цеха – на 1 %. Визначити абсолютну зміну фондівіддачі та фондоемності у плановому періоді у порівнянні зі звітним.

77. Обрахувати фондівіддачу і фондоозброєність праці для цеха із середньорічною вартістю основних фондів 5 млн. грн, річним обсягом виробництва продукції 15 млн. грн, чисельністю працівників 25 тис. осіб.

78. У звітному році фондівіддача по прибутку склала 1,20 грн/грн. Яка середньорічна вартість ОФ, якщо було вироблено і продано 5ЛМ тис. т. (собівартість 140 грн/т, ціна 165 грн/т)?

79. Об'єм реалізованої продукції і середньорічні залишки оборотних коштів 6ЛМ і 100 тис. грн відповідно. Як зміняться показники використання оборотних коштів, якщо реалізована продукція знизиться на 10 %, зросте на 5 % (за інших умов)?

80. За планом обсяг реалізованої продукції повинен бути 420 тис. грн при середньому залишку оборотних коштів у 60 тис. грн. Фактично обсяг реалізованої продукції за рік склав 480 тис. грн, а середній залишок оборотних коштів – 65 тис. грн. Визначте відносне вивільнення обігових коштів.

81. Якою повинна бути денна реалізація продукції, щоб при зменшенні тривалості обігу коштів на 2 дні відносне вивільнення коштів склало 30 тис. грн.

82. Обсяг реалізованої продукції за рік складає 720 тис. грн. Визначте на скільки зменшилась тривалість одного обороту, якщо відносне вивільнення оборотних коштів складає 6 тис. грн.

83. Обсяг реалізованої продукції за рік складає 720 тис. грн. Визначте відносне вивільнення оборотних коштів, якщо тривалість одного обороту зменшилась на 2 дні.

84. Одноденна реалізація продукції 3 млн. грн, середньорічна сума оборотних коштів 180 млн. грн. Розрахуйте показники використання оборотних коштів.

85. Підприємство виробляє і реалізує у середньому 6 тис.т продукції на місяць. Середня виробнича собівартість продукції складає 850 грн/т, повна – 900 грн/т, а середня ціна – 1ЛМ0 грн/т. Готова продукція перебуває на складі у середньому 3 доби. Визначте норматив обігових коштів у готовій продукції на складі.

86. Підприємство виробляє і реалізує у середньому 6 тис. т продукції на місяць. Середня виробнича собівартість продукції складає 850 грн/т, повна – 900 грн/т, а середня ціна – 1ЛМ0 грн/т. Покупцям надається відстрочка платежу на 10 днів. Визначте скільки коштів підприємство авансує у дебіторську заборгованість.

87. Підприємство споживає за квартал 90 тис.т певних матеріалів. Ціна на ці матеріали складає 8ЛМ грн/т, а норма запасу 3 доби. Визначте норматив обігових коштів по цих матеріалах.

88. У базисному періоді середній залишок обігових коштів складав 6ЛМ тис. грн. Розрахуйте відносне вивільнення обігових коштів у звітному періоді порівняно з базисним, якщо їх середній залишок зріс до 650 тис. грн, а реалізована продукція зросла на 10 %.

89. Зростання обсягу виробництва на 10 % привело до зменшення собівартості 1 т продукції з 520 до 5ЛМ грн/т. Визначте частку умовно-постійних витрат.

90. Вихід придатного складає 80 %. Як він зміниться за умови зменшення питомих витрат сировини на 10,ЛМ кг/т.

91. Загальні витрати на виробництво продукції складають 4ЛМ тис. грн.

Частка умовно-постійних витрат складає 30 %. Визначте витрати за умови зменшення обсягу виробництва на 10 %.

92. Змінні витрати у вартості одиниці продукції складають 40%. Визначте відносну зміну собівартості одиниці продукції за умови зменшення обсягу виробництва на 10,1М %.

93. Вихід придатного зростає з 90% до 91,1М%. Як при цьому змінюється витратний коефіцієнт.

94. Собівартість 1 т продукції складає 51М грн/т, у тому числі умовно-постійні витрати – 11М грн/т. Розрахуйте собівартість одиниці продукції і загальну суму витрат, якщо обсяг виробництва на підприємстві зросте зі 100 тис. т до 105 тис. т.

95. Обсяг виробництва у звітному періоді порівняно з базисним змінився з 21М до 300 тис. т. Собівартість одиниці продукції зменшилась з 51М до 490 грн/т, а ціна зросла з 560 до 580 грн/т. Визначте зміну прибутку за рахунок зміни собівартості продукції.

96. Обсяг виробництва у звітному періоді порівняно з базисним зріс з 21М до 310 тис.т. Собівартість одиниці продукції зменшилась з 51М до 490 грн/т, а ціна зросла з 560 до 580 грн/т. Визначте зміну прибутку за рахунок зміни обсягу виробництва.

97. Обсяг виробництва у звітному періоді порівняно з базисним зріс з 200 до 210 тис. т. Собівартість одиниці продукції зменшилась з 51М до 490 грн/т, а ціна зросла з 560 до 580 грн/т. Визначте зміну прибутку за рахунок зміни цін на продукцію.

98. У базисному періоді амортизаційні відрахування складали 90 грн/т. Яким буде їх розмір у звітному періоді, якщо за інших рівних умов обсяг виробництва зменшиться на 10 %.

99. Обсяг реалізованої продукції за рік склав 10 млн. грн, а повна собівартість її – 91М грн/т. Визначте кількість реалізованої продукції і її рентабельність, за умови, що прибуток від реалізації склав 1 млн. грн.

100. Було реалізовано 10 тис. т продукції з повною собівартістю 5ЛМ грн/т і рентабельністю 10 %. Визначте прибуток від реалізації.

101. Середньорічна вартість основних коштів промислового підприємства складає 9ЛМ тис. грн, а обігових коштів – 100 тис. грн. Яким був фінансовий результат діяльності підприємства, якщо загальна рентабельність склала 5 %.

102. Було заплановано виробити 1ЛМ тис.т продукції з повною собівартістю 900 грн/т. Як зміниться прибуток від реалізації, якщо за інших рівних умов обсяг виробництва зросте на 10 %. Ціна продукції 1ЛМ0 грн/т.

103. Ціна продукції складає 220 грн/т, а рентабельність продукції – 10 %. Як зміниться рентабельність продукції, якщо повні витрати на її виробництво зростуть на 2 %.

104. Ціна продукції складає 120 грн/т, а рентабельність – 20 %. Як зміниться рентабельність продукції, якщо ціна зросте на 10 %, а собівартість – на 5 %.

105. За звітний період валові доходи підприємства склали 5ЛМ0 тис. грн, а валові витрати 4600 тис. грн, середньорічна вартість основних фондів 7ЛМ тис. грн, а середній залишок обігових коштів 300 тис. грн Розрахуйте рентабельність виробництва.

106. Фінансовий результат порівняно з планом зріс з 400 до 5ЛМ тис. грн, а загальний обсяг авансованих коштів зріс з 1 млн. грн до 1,2 млн. грн. Як при цьому змінилась загальна рентабельність?

107. Порівняно з плановим завданням собівартість реалізованої продукції зросла з 10ЛМ тис. грн до 1100 тис. грн, а вартість реалізованої продукції зросла з 1,2 млн. грн до 1,3 млн. грн. Як при цьому змінилась рентабельність продукції?

108. Порівняно з плановим завданням собівартість реалізованої продукції зросла з 10ЛМ тис. грн до 11ЛМ тис. грн, а вартість реалізованої продукції зросла з 1,2 млн. грн до 1,3 млн. грн. Як змінилась рентабельність продаж?

109. Інвестиції у виробництво в розмірі 2ЛМ тис. грн генерують грошовий потік у 140 тис. грн. Визначте сучасну вартість проекту через 2 роки, якщо вартість позикового капіталу складає 15 %.

101. Вартість капіталу складає 20 %. Інвестиції генерують грошовий потік у 1ЛМ тис. грн на рік. Якими повинні бути інвестиції, щоб вони окупились за 2 роки.

111. Інвестиція у 1ЛМ тис. грн генерує чистий грошовий потік у 120 тис. грн. Якою буде максимальна вартість капіталу, щоб окупність інвестицій не перевищували 1 року.

112. Інвестиції у виробництво складають 4ЛМ тис. грн. Ставка дисконту 15%. Який грошовий потік повинні генерувати ці інвестиції, щоб вони окупились за 2 роки.

113. Інвестиції у виробництво в розмірі 2ЛМ тис. грн генерують грошовий потік у 140 тис. грн. Визначте сучасну вартість проекту через 2 роки, якщо вартість позикового капіталу складає 15 %.

114. Інвестиція у виробництво складає 2ЛМ тис. грн. Ставка дисконту 15%. Яким повинен бути грошовий потік, щоб дисконтований період окупності не перевищував 2 роки.

115. Інвестиції у виробництво складають 1ЛМ тис. грн. Ставка дисконту 20%. Чистий грошовий потік 80 тис. грн. Визначте дисконтований період окупності.

116. Чому дорівнювалась величина інвестицій у 0-ий рік інвестиційного проекту, якщо при щорічному грошовому потоку 90 млн. грн та ставці дисконтування 25% проект окупився за 3 роки?

117. Інвестиції в 1 млн. грн забезпечують зростання прибутку з 600 тис. грн до 7ЛМ тис. грн. Визначте абсолютну ефективність цих інвестицій.

118. Інвестиції в 1 млн. грн забезпечують зростання прибутку з 6ЛМ тис. грн до 7ЛМ тис. грн. Визначте номінальний строк окупності цих

інвестицій.

119. Інвестиції в 1ЛМ тис. грн генерують чистий грошовий потік у 80 тис. грн. Якою повинна бути максимальна вартість капіталу, щоб дисконтований період окупності не перевищував 2 роки?

120. Інвестиції у виробництво складають 1ЛМ тис. грн. Ставка дисконту 20%. Чистий грошовий потік щорічно зростає на 2% починаючи з 80 тис. грн у першому році реалізації проекту. Визначте дисконтований період окупності.

121. Частка умовно-постійних витрат складає 25%. Яким чином зміниться собівартість 1 т продукції при зростанні обсягу виробництва на 0,5%?

122. Чому дорівнює частка умовно-постійних витрат в калькуляції собівартості 1 т продукції, якщо при збільшенні обсягу виробництва на 12,6% собівартість 1 т продукції скоротилась на 1 %?

123. Яким чином змінився обсяг виробництва, якщо при частці умовно-постійних витрат в розмірі 15,8% собівартість 1 т продукції зросла на 1%?

124. Як змінюється собівартість всього випуску продукції за умов, якщо собівартість 1 т складає 85ЛМ грн (зокрема змінні витрати – 6090 грн), обсяг виробництва зростає на 1,5%.

125. Собівартість всього випуску продукції зростає на 3,2%, собівартість 1 т складає 85ЛМ грн (зокрема змінні витрати – 6090 грн), обсяг виробництва зростає на 1,5%.

126. Частка умовно-постійних витрат складає 25%. У порівнянні із попереднім роком обсяг виробництва зростає на 6,ЛМ%. Яким чином зросте собівартість всього випуску продукції?

127. У порівнянні із попереднім роком обсяг виробництва зростає на 5%. Собівартість всього випуску продукції підвищується на 0,ЛМ %. Чому дорівнює частка умовно-постійних витрат ?

128. Яким чином змінився обсяг виробництва, якщо його зміна обумовила скорочення собівартості на 4,ЛМ% при частці умовно-постійних

витрат в розмірі 15%?

129. Частка умовно-постійних витрат складає 25,1М%. У порівнянні із попереднім роком обсяг виробництва зростає на 5%. Рентабельність продукції дорівнює 15,9%. Яким чином змінюється фондоємність продукції при збільшенні вартості основних фондів з 12 липня на 5%?

130. Частка змінних витрат в собівартості 1 т продукції складає 25%. У порівнянні із попереднім роком обсяг виробництва збільшується на 5,1М%. Рентабельність продукції дорівнює 15,9%. Яким чином змінюється фондоємність продукції при скороченні середньорічної вартості основних фондів 5%?

131. Цех виробляє 3 види продукції в різній кількості та з різним рівнем продуктивності : «А» – 25 т/год., «Б» – 32 т/год., «В» – 41 т/год. Частки випуску кожного виду продукції складають 35%, 45%, 30% відповідно. Як змінюється середня продуктивність при збільшенні продуктивності виробу «А» на 2,1М%?

132. Цех виробляє 3 види продукції в різній кількості та з різним рівнем продуктивності : «А» – 25 т/год., «Б» – 32 т/год., «В» – 41 т/год. Частки випуску кожного виду продукції складають 35%, 45%, 30% відповідно. Як змінюється середня продуктивність при зростанні обсягу виробництва виробу «А» на 2,1М%?

133. Цех виробляє 3 види продукції з різним рівнем продуктивності : «А» – 25 т/год., «Б» – 32 т/год., «В» – 41 т/год. Випуск виробів «Б» та «В» перевищує випуск виробу «А» на 5% та 2,1М% відповідно. Як змінюється середня продуктивність в умовах цеху при скороченні продуктивності виробу «Б» на 3%?

134. Цех виробляє 3 види продукції з різним рівнем продуктивності: «А» – 125 т/год., «Б» – 132 т/год., «В» – 11М т/год. Випуск виробів «Б» та «В» перевищує випуск виробу «А» на 5% та 10% відповідно. Як змінюється середня продуктивність в умовах цеху при скороченні виробництва продукції

«Б» на 3%?

135. Цех виробляє 3 види продукції з різним рівнем продуктивності: «А» – 125 т/год., «Б» – 132 т/год., «В» – 1ЛМ т/год. Виробу «А» виготовляється на 5% більше, ніж виробу «Б», та на 5% менше, ніж виробу «В». Яким чином змінилась продуктивність при зростанні продуктивності виробу «В» на 12%?

136. Частка умовно-постійних витрат складає 24,1%. Як змінився обсяг виробництва, якщо його зміна обумовила до зменшення собівартості 1 т продукції з 620 до 5ЛМ грн/т.

137. Визначте абсолютну і відносну зміни собівартості 1 т продукції, якщо обсяг виробництва зростає на 5,43%, частка умовно-постійних витрат складає 12,9%, собівартість 1 т продукції в базовому періоді становить 5ЛМ грн.

138. Вихід придатного складає 80 %. Як він зміниться за умови скорочення витратного коефіцієнту на 1, 1ЛМ %?

139. Визначте зміну обсягу виробництва при скороченні витратного коефіцієнту на 2,ЛМ% та зростанні фактичного часу роботи обладнання на 4,6%.

140. Обсяг виробництва зріс на 4,25%, фактичний час роботи обладнання скоротився на 1,ЛМ%. Яким чином змінився витратний коефіцієнт?

141. Обсяг виробництва зріс на 4,25%, фактичний час роботи обладнання скоротився на 1,ЛМ%. Яким чином змінився коефіцієнт виходу придатного?

142. У базовому періоді ціна 1-го виробу складала 1ЛМ0 грн, рентабельність продукції дорівнювалась 10%. У звітному періоді зменшення собівартості продукції при зберіганні базового рівня ціни сприяло підвищенню рівня рентабельності продукції до 11%. Яким чином змінилась собівартість 1-го виробу?

143. Цех виробляє 3 види продукції в різній кількості та з різним рівнем продуктивності : «А» – 125 т/год., «Б» – 132 т/год., «В» – 1ЛМ т/год. Частки випуску кожного виду продукції складають 35%, 45%, 30% відповідно. Як

змінюється обсяг виробництва у цеху при скороченні фактичного часу роботи на 1,5% та зростанні продуктивності виробу «А» на 2,5%?

144. Цех виробляє 3 види продукції в різній кількості та з різним рівнем продуктивності : «А» – 125 т/год., «Б» – 132 т/год., «В» – 1ЛМ т/год. Частки випуску кожного виду продукції складають 35%, 45%, 30% відповідно. Як змінюється середня продуктивність при скороченні часу на виробництва виробу «А» на 5,1%?

145. Цех виробляє 3 види продукції з різним рівнем продуктивності : «А» – 125 т/год., «Б» – 132 т/год., «В» – ЛМ т/год. Витрати часу на випуск виробів «Б» та «В» перевищують витрати часу на випуск виробу «А» на 5% та 10% відповідно. Як змінюється середня продуктивність в умовах цеху при скороченні продуктивності виробу «Б» на 3%?

146. Цех виробляє 3 види продукції з різним рівнем продуктивності: «А» – 125 т/год., «Б» – 132 т/год., «В» – С т/год. Випуск виробів «Б» та «В» перевищує випуск виробу «А» на 5% та 10% відповідно. Як змінюється середня продуктивність в умовах цеху при скороченні продуктивності виробу «А» на 1 виріб за годину?

147. Цех виробляє 3 види продукції з різним рівнем продуктивності: «А» – 25 т/год., «Б» – 32 т/год., «В» – 41 т/год. Виробу «А» виготовляється на 5% більше, ніж виробу «Б», та на 5% менше, ніж виробу «В». Яким чином змінилась середня продуктивність при зростанні загального часу на випуск трьох видів продукції з 4350 до 52ЛМ годин за інших рівних умов?

148. Внаслідок реалізації проектних заходів вихід придатного зростає з 81,5 % до 89,1 %. Визначте економії собівартості при ціні сировини в розмірі 200ЛМ грн/т.

149. Реалізація комплексу проектних заходів забезпечує зростання виходу придатного та, як слід, економію собівартості в розмірі 24,19 грн/т при ціні сировини 19ЛМ грн/т. Визначте витратний коефіцієнт після впровадження проектних заходів, якщо базове значення цього показника складає 0,697.

150. Реалізація комплексу проектних заходів забезпечує зростання виходу придатного на 2% та, як слід, економію собівартості в розмірі 241,9 грн/т при ціні сировини 1ЛМ51 грн/т. Визначити абсолютні величини витратного коефіцієнту до та після впровадження проектних заходів.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2

Завдання 2.1. «Побудова графіків обслуговування банківського кредиту»

Ціль завдання – закріпити навички побудови графіків обслуговування банківських кредитів з урахуванням різних схем їх обслуговування з метою коректного планування фінансових витрат підприємства та грошових виплат.

Постановка завдання. Необхідно побудувати графіки обслуговування банківського кредиту за наступними схемами:

- 1) погашення тіла кредиту рівними частинами;
- 2) погашення тіла кредиту, починаючи з другого року кредитування (або з другого періоду погашення – для варіантів, що мають термін кредитування 1 рік);
- 3) ануїтетне погашення кредиту.

Порівняти отримані результати та зробити висновки щодо доцільності використання тієї чи іншої схеми обслуговування кредиту для підприємства.

Варіант вихідних даних для розрахунків (таблиця 2.4) студентами обирається відповідно до їх порядкового номера у журналі відвідування занять.

Методичні вказівки до виконання завдання

Найбільш розповсюдженим позиковим джерелом фінансування діяльності підприємств є банківське кредитування, що може здійснюватися у різноманітних формах, наприклад, таких як: кредит, овердрафт, кредитна лінія та ін.

При використанні банківських кредитів виникає два типи платежів – оплати вартості кредиту (відсоткові платежі) та оплата основної частини боргу

по кредиту (оплата тіла кредиту), які залежать від характеристик кредиту (суми кредиту, терміну кредитування, ставки кредитування, періодичності виплат). При плануванні цих виплат може використовуватися дві схеми обслуговування кредиту: періодичними внесками (схема «повітряного шару») та ануїтетна (амортизаційна схема).

Перша схема передбачає, що умови погашення накладаються окремо на порядок виплати основної частини боргу та на порядок виплати відсотків. Друга схема передбачає, що встановлюється єдина сума погашення платежів у банк, однакова за періодами виплати, що включає, як відсотки, так і основний борг.

Погашення періодичними внесками. При формуванні графіків за такою схемою кредитор визначає порядок погашення основної частини боргу (наприклад, рівними частинами протягом всього терміну кредитування або відстрочка погашення у першій період (рік) обслуговування кредиту та рівномірне погашення тіла кредиту у наступних періодах, інші варіанти).

Вказівки до заповнення графіка обслуговування кредиту:

- стовбець даних «Борг на початок періоду» характеризує величину непогашеної частини кредиту на початок періоду, що аналізується;
- стовбець даних «Погашення основної частини боргу» заповнюється відповідно до умов кредитування, описаних у договорі між банком та підприємством;
- стовбець даних «Відсотки за кредитом» є розрахунковим та заповнюється як нарахування плати за кредит (за період, що встановлений кредитним договором) на непогашену на початок періоду суму боргу. Значення сум по стовбцю зменшується по мірі погашення основної частини боргу;
- стовбець даних «Виплата у банк» характеризує суму коштів, що підприємство загалом за період винне банку, тобто виплата містить дві частини – відсотки за кредитом та суму погашення основної частини боргу;

- стовбець даних «Борг на кінець періоду» характеризує залишок заборгованості по тілу кредиту перед банком на кінець періоду (розраховується як різниця між боргом на початок періоду та погашенням основної частини боргу за той же період).

При ануїтетному погашенні боргу кредитор визначає порядок обслуговування кредиту в цілому, тобто визначає фіксовану суму виплати у банк, однакову по періодах. Ця сума містить як відсотки за кредитом, так і погашення основної частини боргу. Для її розрахунку використовується процедура дисконтування. Якщо $ВБ$ – це невідома величина виплати у банк, а $М$ – це сума кредиту, то при відсотковій ставці по кредиту ($В$) та періодичності виплат n величина $ВБ$ може бути визначена з рівняння:

$$ВБ = \frac{М}{\sum_{i=1}^n \left(\frac{1}{(1 + В_n)^1} + \frac{1}{(1 + В_n)^2} + \dots + \frac{1}{(1 + В_n)^n} \right)}, \quad (2.1)$$

де n – кількість виплат у банк за весь період обслуговування кредиту;

$В_n$ – відсоткова ставка по кредиту за період, частки од.

Для кожного варіанта показник $М$ (величина кредиту, тис. грн) відповідає особистому номеру студента.

Для планування платежів використовується графік погашення банківського кредиту, форма якого наведена у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Графік погашення банківського кредиту

Період	Борг на початок періоду	Погашення основної частини боргу	Відсотки за кредитом	Виплата у банк	Борг на кінець періоду
1	М			ВБ	
2				ВБ	
...				ВБ	
n				ВБ	0

Дані для побудови графіків обслуговування боргу за різними схемами наведені у таблиці 2.6. Варіант вихідних даних для розрахунків студентами с останніми двома цифрами особистого номеру студента.

В таблиці 2.6 використовуються такі означення К – термін кредиту, років; В – вартість кредиту (у відсотках за рік); n – кількість виплат, разів за рік.

Таблиця 2.6 – Вихідні дані для побудови графіків обслуговування банківського кредиту

№	К	В	n	№	К	В	n	№	К	В	n	№	К	В	n
1	4	16	3	26	2	21	3	51	3	24	3	76	6	20	2
2	4	21	3	27	6	17	3	52	4	19	4	77	2	20	2
3	5	24	3	28	4	17	2	53	3	19	3	78	5	20	3
4	4	19	4	29	4	18	4	54	5	20	3	79	2	19	4
5	5	19	2	30	3	17	4	55	4	16	3	80	6	25	3
6	6	18	2	31	4	19	2	56	4	20	2	81	6	22	4
7	3	22	3	32	5	25	3	57	6	20	2	82	3	21	4
8	5	16	2	33	3	24	4	58	5	16	4	83	2	22	4
9	6	16	2	34	5	24	2	59	4	21	4	84	2	24	3
10	3	18	4	35	6	25	3	60	5	21	2	85	3	24	4
11	6	23	3	36	6	19	3	61	6	16	2	86	5	23	3
12	2	19	4	37	2	19	3	62	5	18	3	87	5	23	2
13	5	17	3	38	4	18	2	63	3	22	4	88	5	23	3
14	2	25	4	39	3	25	3	64	6	22	3	89	4	16	3
15	6	20	2	40	4	23	2	65	5	21	3	90	5	25	3
16	2	23	3	41	6	21	4	66	3	19	3	91	2	24	2
17	4	18	4	42	4	17	4	67	3	25	3	92	2	21	4
18	6	16	3	43	5	22	4	68	2	18	3	93	5	17	3
19	2	17	3	44	4	19	3	69	3	21	4	94	2	20	2
20	4	22	2	45	5	16	4	70	3	20	3	95	3	20	4
21	3	21	4	46	5	24	4	71	4	16	4	96	6	19	2
22	3	23	2	47	5	17	4	72	5	25	4	97	2	24	4
23	4	22	3	48	6	25	3	73	6	17	3	98	5	17	3
24	4	22	4	49	5	16	4	74	6	18	4	99	3	24	2
25	2	19	2	50	6	24	3	75	5	25	4	100	6	18	3

Завдання 2.2. «Оцінка фінансово-економічного стану підприємства в динаміці за декілька періодів»

Ціль завдання – закріпити знання форм фінансової звітності підприємства, закріпити навички оцінки стану підприємства та ефективності його функціонування на основі динамічного аналізу основних фінансових коефіцієнтів.

Постановка завдання. Необхідно оцінити стан та ефективність функціонування підприємства на основі динамічного аналізу основних фінансових коефіцієнтів та зробити висновки щодо тенденцій розвитку підприємства. Аналіз пропонується виконувати на основі форм фінансової звітності промислового підприємства в динаміці за 2-3 роки.

Вихідні дані за варіантами для вибору років, за які розраховуються фінансові показники, наведено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Вихідні дані по варіантам для вибору років, за які розраховуються фінансові показники

№	рік 1	рік 2	рік 3	№	рік 1	рік 2	рік 3	№	рік 1	рік 2	рік 3	№	рік 1	рік 2	рік 3
1	2	11	5	26	6	5	12	51	5	7	2	76	3	13	8
2	2	9	12	27	4	8	13	52	5	9	4	77	5	19	8
3	8	6	3	28	1	6	2	53	5	2	9	78	10	3	4
4	12	13	7	29	5	12	13	54	6	10	6	79	11	12	1
5	7	5	9	30	10	1	2	55	9	1	2	80	7	8	2
6	10	12	1	31	1	13	3	56	9	12	13	81	4	7	6
7	5	6	12	32	12	9	6	57	3	12	13	82	8	9	6
8	2	7	8	33	1	2	5	58	13	5	11	83	6	11	12
9	11	5	9	34	11	1	13	59	13	4	10	84	8	2	7
10	13	1	8	35	10	11	8	60	2	13	6	85	9	4	2
11	6	12	5	36	3	7	9	61	7	10	13	86	7	2	13
12	8	1	8	37	6	2	3	62	13	6	12	87	7	11	8
13	6	8	5	38	8	4	5	63	1	11	7	88	3	1	8
14	10	5	11	39	3	2	13	64	1	3	6	89	10	9	2
15	13	12	8	40	1	7	13	65	5	1	8	90	1	8	2
16	3	8	10	41	10	2	3	66	2	1	8	91	4	5	2
17	4	2	13	42	6	9	3	67	9	2	3	92	5	3	12
18	1	5	10	43	4	1	8	68	4	3	8	93	8	5	1
19	7	3	5	44	7	12	3	69	9	3	1	94	11	3	6
20	8	7	9	45	11	9	3	70	10	13	4	95	1	4	2
21	2	3	11	46	11	4	8	71	5	11	9	96	11	2	12
22	2	5	9	47	7	6	3	72	7	4	8	97	7	9	10
23	13	11	2	48	10	6	12	73	7	1	12	98	8	11	7
24	9	11	3	49	3	5	4	74	1	9	4	99	13	7	10
25	12	7	2	50	11	10	2	75	3	4	10	100	6	3	1

Методичні вказівки до виконання завдання

При визначенні **коефіцієнта автономії** студент повинен розуміти, що цей показник визначається як співвідношення як сума власних і порівняних з ними коштів до загальної суми майна.

Коефіцієнт заборгованості визначається як співвідношення позикових коштів до загальної суми пасивів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує співвідношення між власними оборотними ресурсами і власним капіталом компанії.

Коефіцієнт інвестування характеризує частку джерел власних коштів суб'єкту господарювання (ділене) в покритті позаобігових активів (дільник).

Коефіцієнт покриття запасів і витрат визначається як співвідношення власних оборотних коштів до суми запасів і витрат.

Важливим фінансовим показником є **коефіцієнт фінансової стійкості**. Цей показник визначається як співвідношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до суми пасивів. Значення цього коефіцієнта вказує частку активів, які компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі.

Загалом, при визначенні показників ліквідності студент повинен чітко розуміти. Що цей показник характеризує швидкість, з якою актив може бути конвертований в гроші без відчутної втрати вартості активу.

Слід відчувати особливий зміст показників ліквідності, оскільки вони характеризують збалансованість поточних зобов'язань та оборотних активів підприємства та відбивають рівень ризику виникнення наявності розривів у графіку платежів. Тому, значення цих коефіцієнтів в нормативних межах свідчить про збалансованість структури капіталу підприємства, його здатність відповідати за своїми короткостроковими зобов'язаннями, вчасно погашати наявні борги та забезпечувати розрахунки підприємства згідно із погодженими з партнерами обов'язками. Показник швидкої ліквідності визначається за допомогою формули

$$K_{лш} = \frac{\text{сума рядків (1120 +1125 +1135+1130+1140+1145+1155+1160+1165+1190) активу балансу}}{\text{рядок 1695 пасиву балансу}},$$

(2.2)

Показник абсолютної ліквідності визначається наступним чином

$$K_{ла} = \frac{\text{сума рядків (1160+1165) активу балансу}}{\text{рядок 1695 пасиву балансу}},$$

(2.3)

Результати розрахунку фінансових показників слід навести у таблиці.

На підставі розрахунків студент та порівняння визначених показників з їх нормативними значеннями, студент повинен оцінити фінансово-економічний стан підприємства, зробити висновки та відповідні рекомендації щодо покращення цього стану.

Вихідні дані по рокам, баланси за які обираються для визначення фінансових показників, наведено у таблиці 2.8.

Студент повинен розуміти, що баланс підприємства не є збором усереднених показників, а характеризує його фінансовий стан в окремий момент часу. Зазвичай, для оцінки динаміки фінансового стану підприємства порівнюються баланси за різні роки, але на однакову дату (наприклад, на початок банківського дня 1 січня).

Перед тим, як розрахувати фінансові коефіцієнти, студент повинен замінити літери А, Б, В, Г, Д, Е відповідними цифрами свого особистого номера та визначити статті балансу, які означено символом «????».

Таблиця 2.8 – Баланс підприємства

АКТИВ	Код	Номера варіантів												
І. Необоротні активи	рядка	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Нематеріальні активи	1000		17	93	64	158		70	192	267		252		30
первісна вартість	1001		357	109	455	183		418	451	489		257		370
накопичена амортизація	1002		340	16	391	25		348	259	222		5		340
Незавершені капітальні інвестиції	1005	156	300		124	97								
Основні засоби	1010	8947	27ГДЕ	15419	2268	4094	314	8615	14148	34656	16224	2918	????	19518
первісна вартість	1011	35504	32546	19277	7140	8438	2183	23930	14609	????	41461	33995	18256	27720
знос	1012	26557	????	3858	4872	4344	1869	15315	461	15321	25237	31077	????	8202
Інвестиційна нерухомість	1015			426							121	466		220
Довгострокові біологічні активи	1020								241			113	177	
Довгострокові фінансові інвестиції:														
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	439	117		212	365			189	450		385		
інші фінансові інвестиції	1035								250					
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	????	18847	8809	16587	11791	9930	15881	18475	7ГДЕ	6169	????	10536	14489
Відстрочені податкові активи	1045					59						42	28	
Інші необоротні активи	1090			24					56			40	46	89
Усього за розділом І	1095	????	????	24771	19255	16564	10244	24566	33551	????	22514	????	????	34346
ІІ. Оборотні активи														
Запаси	1100	36453	93334	????	????	55039	80854	84568	80458	77632	85830	110438	69715	79316
Виробничі запаси*	1101	21692	22899	????	2262	20732	24886	8622	12005	19511	19676	39238	8897	45665
Незавершене виробництво*	1102	2146	16771	47219	????	27349	10532	26АБВ	31955	15553	14367	41761	32095	3268

Продовження таблиці 2.8

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Готова продукція*	1103	11509	49525	10981	40230	2126	44009	48909	35533	38046	????	25865	24781	26384
Товари*	1104	1106	4139	1662	2735	4832	1427	283	965	4522	3611	3574	3942	3999
Поточні біологічні активи	1110		47				56							
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	188671	95700	141489	138124	145707	????	92452	????	101665	156198	169694	78069	11ВГДЕ
Дебіторська заборгованість	1130													
за виданими авансами		97	274	134	184	152	271	183	72	277	271			
з бюджетом	1135					6	9		6					12
у тому числі з податку на прибуток	1136						5		3					1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	71	89	71	59	85	51	93	90	57	74	92	90	94
Поточні фінансові інвестиції	1160										123			
Гроші та їх еквіваленти	1165	12507	5427	16373	5597	????	11640	????	12755	12632	16778	18746	10371	9099
Витрати майбутніх періодів	1170	89	122	143	127	118	86	148	122	139	136	97	124	82
Інші оборотні активи	1190		162							243				

Продовження таблиці 2.8

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Усього за розділом II	1195	237888	195155	????	????	????	????	????	????	192645	????	299067	1583ДЕ	????
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200													
Баланс	1300	2511ДЕ	242040	253386	240719	????	211БВГ	220948	271БВГ	235830	2ВГДЕ	????	179119	????
Пасив	Код рядка	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I. Власний капітал														
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	35571	32969	????	7652	8694	2227	24377	15126	50505	41527	34302	18295	28167
Капітал у дооцінках	1405	22	18	61	45	91	39	43	62	94	44	35	58	53
Додатковий капітал	1410		355				748		542	328		405		454
Резервний капітал	1415	55	94	53	50	85	86	80		57		57	58	53
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	????	4363	6220	2787	6564	3470	????	5158	????	9930	4067	3035	3948
Неоплачений капітал	1425		64						54					
Вилучений капітал	1430	49		37			12							37
Усього за розділом I	1495	????	37735	????	10534	15434	6558	????	20834	????	51501	38866	21446	32638
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення														
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	5922	????	7477	14999	13446	????	5472	13324	14518	8831	17548	8486	18759

Продовження таблиці 2.8

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Довгострокові кредити банків	1510	9633	16599	11943	12409	11480	11151	19622	16814	19079	13431	5810	12767	18703
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17908	9363	17441	15931	17846	6238	14091	15892	18117	18872	8646	8244	10824
Довгострокові забезпечення	1520	6100	17014	15971	????	14875	5469	8296	11961	19035	16924	5525	6213	19471
Цільове фінансування	1525	12112	9700	9252	13090	16660	5703	9579	5536	6886	????	12391	18952	10581
Усього за розділом II	1595	51675	????	62084	????	74307	????	57060	63527	77635	????	49920	54662	78338
III. Поточні зобов'язання і забезпечення														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Короткострокові кредити банків	1600	138144	122848	154832	133542	119672	148574	106615	162063	73744	142496	????	83266	104827
Поточна кредиторська заборгованість за:														
довгостроковими зобов'язаннями	1610	921	883	1495	1660	905	1633	1072	1049	532	672	787	1018	1546
товари, роботи, послуги	1615	538	1358	719	916	1879	1716	1359	1990	1490	1018	1123	????	538
розрахунками з бюджетом	1620	508	415	684	781	464	324	904	401	618	236	438	522	309
у тому числі з податку на прибуток	1621					67	10	62			36	72	58	11
розрахунками зі страхування	1625	21	68	21	86	36	31	36	35	70	35	13	81	57

Продовження таблиці 2.8

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
розрахунками з оплати праці	1630	140	127	178	62	163	180	192	119	191	193	132	67	171
Поточні забезпечення	1660	11347	6946	6599	18047	????	9242	18819	????	19515	11820	8672	15263	????
Доходи майбутніх періодів	1665	96	143	140	67	133	56	84	55	99	117	69	126	123
Інші поточні зобов'язання	1690	1650	1839	925	878	1845	1347	1946	1951	1079	550	1695	738	855
Усього за розділом III	1695	153365	134627	165593	156039	????	163113	131089	????	97338	157173	????	????	????
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700													
Баланс	1900	251ГДЕ	242040	253386	240719	291ГДЕ	????	????	????	????	????	322АГЕ	????	239030

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Підприємницька діяльність та економіка підприємства : навч. посіб. / С.Б. Довбня, Т.Б. Ігнашкіна, А.Б. Педько та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.Б. Довбні. – Д.: ЛІРА, 2016. – 440 с.
2. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник. / К.Ф. Ковальчук. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 326 с.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч. Посібник / І.М. Бойчик. – К.: Атіка, 2004. – 480 с.
4. Непочатенко К.В. Фінанси підприємств : підручник / О.О.Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 504 с.
5. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / К.В. Ізмайлова. – К.: МАУП, 2001. 152 с.
6. Карамзін В. Я. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. Я. Карамзін. – К.: Центр учбової літератури, 2008. - 392 с.
7. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз : підручник / Г. І. Кіндрацька [та ін.]. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 487 с.
8. Податковий кодекс України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>
9. Баланс підприємства (Форма № 1): [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/buxgalterskaya-otchetnost/2120-balans-pidpriemstva.html>